

SIKKERHETSATABLAD

I samsvar med forskrift (EU) nr. 1907/2006 (REACH) artikkel 31, tillegg II med endringer.

Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1 Produktidentifikator

Produktnavn: Stay Silv® 5

Produktstørrelse: ALL

Andre identifiseringsmåter

HMS-databladnr.: 200000007447

1.2 Relevante, identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen, og bruksmåter det advares mot

Identifisert bruk: Hardlodding av metall

Bruk som blir frarådd: Ukjent. Les dette sikkerhetsdatabladet før produktet brukes.

1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Informasjon om produsent/importør/forhandler/distributør

Firmanavn: The Harris Products Group

Adresse: 4501 Quality Place
Mason, OH 45040-1971
USA

telefon: +1 (513) 754-2000

Kontaktperson: Spørsmål om sikkerhetsdatablad: custservmason@jwharris.com

Firmanavn: Harris Euro, S.L.

Adresse: C/ Arq. Ricard Giralt s/n Nave 6
17600 Figueres Girona
Spain

telefon: +34 972 67 88 26

Kontaktperson: Spørsmål om sikkerhetsdatablad: harriseuro@harriseuro.com

1.4 Nødtelefonnr.:

USA/Canada/Mexico +1 (888) 609-1762

Amerika/Europa +1 (216) 383-8962

Asia Pacific +1 (216) 383-8966

Midtøsten/Afrika +1 (216) 383-8969

3E selskapet kode: 333988

Avsnitt 2: Fareidentifikasjon

2.1 Klassifisering av stoffet/blandingen

Produktet er ikke klassifisert som farlig i følge gjeldende lovgivning.

Klassifisering ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer.

Ikke klassifisert som farlig i henhold til gjeldende GHS kriterier for fareklassifisering.

Tilleggsinformasjon om etiketter

EUH210: Sikkerhetsdatablad er tilgjengelig på anmodning.
HMS-datablad kan fåes på anmodning for profesjonelle brukere.

2.3 Andre farer

Varmestråling (infrarød stråling) fra flammer eller varmt metall kan skade øynene. Overeksponering for hardlodding og gasser kan være farlig. Les og forstå produsentens instruksjoner, sikkerhetsdatablader og varselsetiketter før du bruker dette produktet.

Stoff(er) som dannes under bruksforholdene:

Røyken som produseres under bruk av dette produktet kan inneholde ingredienser og/eller komplekse metalloksider av ingrediensen(e) samt faste partikler eller andre ingredienser fra lodde-, hardlodde-, flussmaterialet eller grunnmaterialet eller grunnmaterialbelegg ikke oppført under.

Kjemisk navn	CAS-nr.
Karbondioksid	124-38-9
Karbonmonoksid	630-08-0
Nitrogendioksid	10102-44-0
ozon	10028-15-6

Avsnitt 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

Rapporteringspliktige farlige ingredienser

3.2 Blanding

Kjemisk navn	Konsentrasjon	CAS-nr.	EU-nummer	Klassifisering	Merknader	REACH-registreringsnr.
Kobber og / eller kobberlegeringer og forbindelser (for eksempel Cu)	50 - <100%	7440-50-8	231-159-6	Aquatic Acute: 1: H400 Aquatic Chronic: 3: H412	#	01-2119480154-42;
Sølv	5 - <10%	7440-22-4	231-131-3	Aquatic Acute: 1: H400 Aquatic Chronic: 1: H410	#	01-2119555669-21;
fosfor	5 - <10%	7723-14-0	231-768-7	Flam. Sol.: 1: H228 Aquatic Acute: 3: H412 Aquatic Chronic: 3: H412	#	01-2119448009-39;

* Alle konsentrasjoner er i vektprosent hvis ingrediensen ikke er en gass. Gasskonsentrasjoner oppgis i volumprosent.

Dette stoffet har yrkesmessig(e) eksponeringsgrense®.

CLP: Forskrift nr. 1272/2008.

Den fullstendige teksten i alle H-setningene er vist i avsnitt 16.

Kommentarer til

Begrepet "Farlige ingredienser" skal tolkes som et begrep definert i Hazard

Sammensetningen: Communication standarder og innebærer ikke nødvendigvis at det foreligger en sveisefare. Produktet kan inneholde ytterligere ikke-farlige bestanddeler, eller kan danne ytterligere forbindelser under bruksbetingelser. Se avsnitt 2 og 8 for mer informasjon.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

- Innånding:** Flytt den skadelidende ut i frisk luft ved pustevansker. Dersom pasienten ikke puster, utfør kunstig åndedrett og få medisinsk hjelp straks.
- Hudkontakt:** Fjern forurensede klær, vask huden grundig med såpe og vann. Ved rød hud eller blemmer på huden, eller forbrenninger, få medisinsk hjelp straks.
- Øyekontakt:** Ikke gni øyet. Ethvert materiale som kommer i kontakt med øyet, må umiddelbart vaskes bort med vann. Hvis det er lett å få til, bør ev. kontaktlinser tas ut. Fortsett å skylle i minst 15 minutter. Kontakt straks lege dersom det opptrer sykdomstegn etter vask.
- Inntak/svelging:** Unngå at hender, klær, mat og drikke kommer i kontakt med metallrøyk eller pulver som kan føre til inntak av partikler under hånd til munn aktiviteter som drikking, spising, røyking, etc. Fremkall ikke brekninger hvis produktet svelges. Kontakt Giftinformasjonen. Med mindre Giftinformasjonen anbefaler noe annet, skyll munnen grundig med vann. Hvis symptomer utvikler seg, oppsøk lege straks.

4.2 Viktigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede:

Kortvarig (akutt) overeksponering for røyk og gasser fra sveising og beslektede prosesser kan føre til ubehag som metallrøykfeber, svimmelhet, kvalme eller tørrhet eller irritasjon i nese, svelg eller øyne. Kan forverre allerede eksisterende luftveisproblemer (f.eks. astma eller emfysem). Langvarig (kronisk) overeksponering for røyk og gasser fra sveising og beslektede prosesser kan føre til siderose (avleiring av jern i lungevevet), effekter på sentralnervesystemet, bronkitt og andre lungeeffekter. Se avsnitt 11 for mer informasjon.

4.3 Indikasjon på om øyeblikkelig legehjelp eller spesiell behandling er nødvendig

- Farer:** Farene forbundet med sveising og dens beslektede metoder, slik som og loddning er komplekse og kan innbefatte fysiske og helsefare slik som, men ikke begrenset til elektrisk støt, fysiske belastninger, stråling brannskader (øye-flash), brannskader på grunn av varmt metall eller sprute og potensiell helsefare overeksponering for røyk, gass eller støv potensielt generert under anvendelse av dette produkt. Se avsnitt 11 for mer informasjon.
- Behandling:** Behandles symptomatisk.

Avsnitt 5: Brannslukkingstiltak

Generelle Brannfarer: Som leveres, er dette produktet ikke brennbart. Imidlertid lysbuen og gnister, samt åpen flamme og varme overflater forbundet med slaglodding og lodding kan tenne brennbare og brennbare materialer. Les og forstå American National Standard Z49.1, "sikkerhet ved sveising, skjæring og tilhørende metoder" og National Fire Protection Association NFPA 51B, 'Standard for Brannvern ved sveising, skjæring og andre varme arbeider' før du bruker dette produktet.

5.1 Brannsløkkingsmidler
Egnete
brannsløkkingsmedier: Ta hensyn til ev. andre kjemikalier ved valg av brannsløkkingsmidler.

Uegnete
brannsløkkingsmedier: Ikke bruk vannstråle ved brannsløkking, da dette vil spre brannen.

5.2 Spesielle farer forbundet
med stoffet eller
blandingen: Ved brann kan det dannes helseskadelige gasser.

5.3 Råd til brannmenn
Særlige
brannsløkkingstiltak: Bruk standard brannslukningsrutiner og vurder faremomentene ved andre involverte stoffer.

Spesielt verneutstyr for
brannmenn: Valg av åndedrettsvern ved brann: Følg bedriftens generelle forholdsregler. Bruk bærbart åndedrettsvern og heldekkende verneutstyr ved brann.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1 Personlige forholdsregler,
verneutstyr og
nødprosedyrer: Hvis svevestøv og/eller røyk er til stede, skal det brukes adekvate tekniske kontroller og, om nødvendig, personlig verneutstyr for å hindre overeksponering. Se anbefalinger i avsnitt 8.

6.2 Miljøverntiltak: Unngå utslipp til miljøet. Forhindre ytterligere lekkasje eller søl dersom det er forsvarlig. Ikke kontaminer vannkilder eller kloakk. Underrett kommuneingeniør/miljøsjef ved større utslipp.

6.3 Metoder og materiell for
avgrensning og
opprensning av utslipp: Sug opp med sand eller annet inert, absorberende materiale. Stopp strømmingen av materialet, hvis det ikke medfører noen risiko. Rydd opp spill umiddelbart, og følg forholdsreglene i forbindelse med personlig verneutstyr i avsnitt 8. Unngå støvdannelse. Forhindre at produktet kommer avløp, kloakk eller vannkilder. Se avsnitt 13 for riktig avhending.

6.4 Referanse til andre avsnitt: Se avsnitt 8 i SDS-et for ytterligere opplysninger.

Avsnitt 7: Håndtering og lagring:

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering::

Unngå avskrapning av sveistrådmateriale og støvdannelse. Sørg for egnet uttrekksventilasjon på steder der det dannes røyk eller støv. Bruk egnet personlig verneutstyr. Følg god praksis for hygiene for industrielle omgivelser.

Les og forstå produsentens instruksjoner og varselsetiketten på produktet. Se American National Standard Z49.1, "Safety In Welding, Cutting and Allied Processes" publisert av American Welding Society, <http://pubs.aws.org> og OSHA Publication 2206 (29CFR1910), U.S. Government Printing Office, www.gpo.gov.

7.2 Betingelser for sikker lagring, inklusive eventuelle uforenligheter:

Oppbevares i lukket originalemballasje på et tørt sted. Oppbevares i samsvar med lokale/regionale/nasjonale forskrifter. Må lagres atskilt fra uforlikelige materialer.

Eksponeringskontroll/personbeskyttelse

8.1 Kontrollparametre

MAC, PEL, TLV og andre grenseverdier for eksponering kan variere per element og form - så vel som fra land til land. Alle landspesifikke verdiene vises ikke. Hvis ingen grenseverdier for eksponering er listet opp nedenfor, kan det hende at kommunen fortsatt har gjeldende verdier. Se i lokale eller nasjonale grenseverdier for eksponering.

Kontrollparametre

Yrkesmessige Eksponeringsgrenser: Great Britain

Kjemikalieidentitet	Type	Eksponeringsgrenser	Kilde
Kobber og / eller kobberlegeringer og forbindelser (for eksempel Cu) - Inhalerbar støv og tåke. - som Cu	TWA	1 mg/m ³	GB EH40 yrkeshygieniske grenseverdier (Values) (2007)
	STEL	2 mg/m ³	GB EH40 yrkeshygieniske grenseverdier (Values) (2007)
Kobber og / eller kobberlegeringer og forbindelser (for eksempel Cu) - Røyk	TWA	0,2 mg/m ³	GB EH40 yrkeshygieniske grenseverdier (Values) (2007)
Sølv	TWA	0,1 mg/m ³	GB EH40 yrkeshygieniske grenseverdier (Values) (2007)
	TWA	0,1 mg/m ³	EU. Indikative eksponeringsgrenseverdier i direktivene 91/322/EØF, 2000/39/EU, 2006/15/EU, 2009/161/EU (12 2009)
fosfor	STEL	0,3 mg/m ³	GB EH40 yrkeshygieniske grenseverdier (Values) (2007)
	TWA	0,1 mg/m ³	GB EH40 yrkeshygieniske grenseverdier (Values) (2007)

Biologiske Grenseverdier: Great Britain

Ingen av komponentene er tildelt eksponeringsgrense.

Biologiske Grenseverdier: ACGIH

Ingen av komponentene er tildelt eksponeringsgrense.

Ytterligere eksponeringsgrenser under bruksvilkårene: Great Britain

Kjemikalieidentitet	Type	Eksponeringsgrenser	Kilde
Karbondioksid	TWA	5.000 ppm	GB EH40 yrkeshygieniske grenseverdier (Values)
	STEL	15.000 ppm	GB EH40 yrkeshygieniske grenseverdier (Values)
Karbonmonoksid	TWA	30 ppm	GB EH40 yrkeshygieniske grenseverdier (Values)
	STEL	200 ppm	GB EH40 yrkeshygieniske grenseverdier (Values)
	STEL	100 ppm	EU. Indikative eksponeringsgrenseverdier i direktivene 91/322/EØF, 2000/39/EU, 2006/15/EU, 2009/161/EU (Indikativ)
	TWA	20 ppm	EU. Indikative eksponeringsgrenseverdier i direktivene 91/322/EØF, 2000/39/EU, 2006/15/EU, 2009/161/EU (Indikativ)
Nitrogendioksid	TWA	0,5 ppm	EU. Indikative eksponeringsgrenseverdier i direktivene 91/322/EØF, 2000/39/EU, 2006/15/EU, 2009/161/EU (Indikativ)
	STEL	1 ppm	EU. Indikative eksponeringsgrenseverdier i direktivene 91/322/EØF, 2000/39/EU, 2006/15/EU, 2009/161/EU (Indikativ)
ozon	STEL	0,2 ppm	GB EH40 yrkeshygieniske grenseverdier (Values)

Ytterligere eksponeringsgrenser under bruksvilkårene: US

Kjemikalieidentitet	Type	Eksponeringsgrenser	Kilde
Karbondioksid	TWA	5.000 ppm	US ACGIH grenseverdier (12 2010)
	STEL	30.000 ppm	US ACGIH grenseverdier (12 2010)
	PEL	5.000 ppm 9.000 mg/m3	Amerikanske OSHA Tabell Z-1 Grenser for luftforurensning (29 CFR 1910.1000) (02 2006)
Karbonmonoksid	TWA	25 ppm	US ACGIH grenseverdier (12 2010)
	PEL	50 ppm 55 mg/m3	Amerikanske OSHA Tabell Z-1 Grenser for luftforurensning (29 CFR 1910.1000) (02 2006)
Nitrogendioksid	TWA	0,2 ppm	US ACGIH grenseverdier (02 2012)
	Ceiling	5 ppm 9 mg/m3	Amerikanske OSHA Tabell Z-1 Grenser for luftforurensning (29 CFR 1910.1000) (02 2006)
ozon	PEL	0,1 ppm 0,2 mg/m3	Amerikanske OSHA Tabell Z-1 Grenser for luftforurensning (29 CFR 1910.1000) (02 2006)
	TWA	0,05 ppm	US ACGIH grenseverdier (03 2014)
	TWA	0,20 ppm	US ACGIH grenseverdier (03 2014)
	TWA	0,10 ppm	US ACGIH grenseverdier (03 2014)
	TWA	0,08 ppm	US ACGIH grenseverdier (03 2014)

8.2 Forebyggende tiltak

Egnede Konstruksjonsmessige Kontrolltiltak

Ventilasjon: Bruk nok ventilasjon og punktavsug ved lysbuen, flamme eller en varmekilde for å holde røyk og gasser fra arbeiderens pustesonen og det generelle området. Tren operatøren å holde hodet ut av røyk. Holde eksponering så lav som mulig.

Individuelle vernetiltak, som personlig verneutstyr

Generelle opplysninger:

Retningslinjer for eksponering: For å redusere potensialet for eksponering skal det brukes tiltak som tilstrekkelig ventilasjon og personlig verneutstyr. Overeksponering er overskridelse av gjeldende lokale grenser, terskelgrensene (TLV) fastsatt av American Conference of Governmental Industrial Hygienists (ACGIH) eller grensene for tillatt eksponering (PEL) fastsatt av Occupational Safety and Health Administration (OSHA). Nivåer for eksponering på arbeidsplassen skal fastsettes etter kompetente vurderinger av yrkeshygiene. Med mindre eksponeringsnivåene bekreftes å

være under den verdien som er lavest av den lokalt tillatte grensen, TLV eller PEL, er bruk av pustevern obligatorisk. Uten disse tiltakene kan det forekomme overeksponering for én eller flere av bestanddelene i blandingene, inkludert de som finnes i røyk eller i luftbårne partikler, og resultere i mulige helseskader. I henhold til ACGIH, representerer TLV og BEI (indekser for biologisk eksponering) "forhold der ACGIH anser det som trolig at nesten alle arbeidere kan utsettes for gjentatte eksponeringer uten negativ innvirkning på helsen". ACGIH sier videre at TLV-TWA skal brukes som en veiledning i kontrollering av helsefarer og skal ikke brukes til å indikere en hårfin grense mellom trygge og farlige eksponeringer. Se avsnitt 10 for informasjon om bestanddeler som potensielt kan utgjøre helsefarer. Sveiseelektroder og materialer som sammenføres kan inneholde krom som en utilsiktet sporelement. Materialer som inneholder krom, kan produsere en viss mengde av seksverdig krom (CrVI) og andre kromforbindelser som et biprodukt i den ryke. I 2018, American Conference of Governmental Industrial Hygienists (ACGIH) senket grenseverdien (TLV) for seksverdig krom fra 50 mikrogram per kubikkmeter luft ($50 \text{ ug} / \text{m}^3$) til $0,2 \text{ ug} / \text{m}^3$. Ved disse nye grenser, kan CrVI eksponeringer på eller over TLV være mulig i tilfeller hvor tilstrekkelig ventilasjon ikke er gitt. CrVI forbindelser er på IARC og NTP lister som utgjør en lungekreft og sinus kreftrisiko. Forhold på arbeidsplassen er unike og sveiserøyk eksponeringer nivåer varierer. Yrkeshygieniske vurderinger må foretas av en kvalifisert fagperson, for eksempel en hygieniker, for å avgjøre om eksponeringene er under gjeldende grenser og å gi anbefalinger når det er nødvendig for å forebygge overexposures.

Øye-/ansiktsvern:

Bruk hjelm, ansiktsskjold eller vernebriller med motlysblender grad 2 for lodding med skjærebrenner, 3–4 for lodding med sveisebrenner, og følg anbefalingene som angitt i ANSI Z49.1, Del 4, basert på detaljene for den aktuelle prosessen. Skjerm andre ved å sørge for nødvendige skjold og vernebriller.

Hudvern

Håndvern:

Bruk vernehansker. Egnede hansketyper kan anbefales av hanskeleverandøren.

Andre:

Verneklær: Bruk hånd, hode og kroppsvern som bidrar til å forhindre skade fra stråling, åpne flammer, varme overflater, gnister og elektrisk støt. Se Z49.1. Dette inkluderer i hvert fall sveisinghansker og et beskyttende ansiktsskjold ved sveising, og kan omfatte armbeskyttere, forklær, hatter, skulderbeskyttelse, samt mørke, store klær ved sveising, lodding og lodding. Bruk tørre hansker uten hull eller delt sømmer. Trene operatøren ikke for å tillate elektrisk levende deler eller elektroder i kontakt med huden. . . eller klær eller hansker hvis de er våte. Isoler deg fra arbeidsstykket og bakken ved hjelp av tørk kryssfiner, gummi matter eller annen tørr isolasjon.

Respirasjonsvern:

Hold hodet ute av røyk. Bruk nok ventilasjon og punktavsug for å holde røyk og gasser borte fra pustesonen og det generelle området. Bruk godkjent åndedrettsvern med mindre eksponeringsvurderingen er under gjeldende grenseverdier.

Hygienetiltak:

Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk. Hold alltid god personlig hygiene, for eksempel vasking etter håndtering av materialet og før du spiser, drikker eller røyker. Vask arbeidsklær og personlig verneutstyr regelmessig for å fjerne forurensninger. Bestem sammensetning og mengde av røyk og gasser som arbeidstakerne utsettes for ved å ta en luftprøve fra innsiden av sveiserens hjelm hvis den anvendes, eller i arbeidstakerens pustesone. Forbedre ventilasjon hvis eksponeringen er ikke under grenseverdiene. Se ANSI/AWS F1.1, F1.2, F1.3 og F1.5, tilgjengelig fra American Welding Society, www.aws.org.

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende:	Loddemateriale.
Fysisk tilstand:	Fast
Form:	Fast
Farge:	Data ikke tilgjengelig.
Lukt:	Data ikke tilgjengelig.
Luktterskel:	Data ikke tilgjengelig.
pH-verdi:	Data ikke tilgjengelig.
Smeltepunkt:	Data ikke tilgjengelig.
Kokepunkt:	Data ikke tilgjengelig.
Flammepunkt:	Data ikke tilgjengelig.
Fordampningshastighet:	Data ikke tilgjengelig.
Brennbarhet (faststoff, gass):	Data ikke tilgjengelig.
Ekspljosjonsgrense, øvre (%):	Data ikke tilgjengelig.
Ekspljosjonsgrense, nedre (%):	Data ikke tilgjengelig.
Damptrykk:	Data ikke tilgjengelig.
Damptetthet (luft=1):	Data ikke tilgjengelig.
Tetthet:	Data ikke tilgjengelig.
Relativ tetthet:	Data ikke tilgjengelig.
Løselighet(er)	
Vannløselighet:	Data ikke tilgjengelig.
Løselighet (annen):	Data ikke tilgjengelig.
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann:	Data ikke tilgjengelig.
Selvantennelsestemperatur:	Data ikke tilgjengelig.
dekomponeringstemperatur:	Data ikke tilgjengelig.
SADT:	Data ikke tilgjengelig.
Viskositet:	Data ikke tilgjengelig.
Ekspljosjonsegenskaper:	Data ikke tilgjengelig.
Oksideringsegenskaper:	Data ikke tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet:	Produktet er ikke-reaktivt under normale forhold for bruk, lagring og transport.
10.2 Kjemisk Stabilitet:	Materialet er stabilt under normale forhold.
10.3 Mulighet for Farlige Reaksjoner:	Ingen under normale forhold.
10.4 Forhold som må Unngås:	Unngå varme eller forurensing.
10.5 Materialer å Unngå:	Sterke syrer. Sterke oksiderende stoffer. Sterke baser.
10.6 Farlige Spaltningsprodukter:	Røyk og gasser fra sveising og beslektede prosesser ikke kan klassifiseres enkelt. Sammensetningen og mengden av begge deler avhenger av metallet som sveises, prosessen, prosedyren og elektrodene som anvendes. Andre forhold som også kan påvirke sammensetningen og mengden av røyk og gasser er: belegg på metallet som sveises (slik som maling, metallovertrekk eller galvanisering) antall sveisere og volumet på arbeidsområdet, kvalitet og mengde ventilasjon, posisjonen på sveiserens hode i forhold til røyksøylen, samt forurensninger i atmosfæren (slik som damper med klorerte hydrokarboner fra aktiviteter som rengjøring og avfetting.) Når elektroden forbrukes, avviker prosent og form av spaltningsprodukter i røyk og gass fra de ingrediensene som er oppført i avsnitt 3. Spaltningsprodukter fra normal drift omfatter produkter som stammer fra fordampning, reaksjon, eller oksidasjon av materialene som er vist i avsnitt 3, i tillegg til de fra grunnmetallet og belegg, etc., som nevnt ovenfor. Røykbestanddeler som med rimelighet kan forventes å oppstå under sveising, omfatter oksider av jern, mangan og andre metaller som finnes i tilsatsmaterialet eller i grunnmetallet. Sveiserøyken fra tilsatsmaterialer eller grunnmetallet kan inneholde seksverdige kromforbindelser. Sveiserøyk fra tilsatsmaterialer som inneholder fluorid kan inneholde gasser eller partikler med fluorid. Gassformige reaksjonsprodukter kan innbefatte karbonmonoksid og karbondioksid. Ozon og nitrogenoksider kan dannes ved stråling fra lysbuen.

Avsnitt 11: Toksikologiske opplysninger

Generelle opplysninger:	Internasjonalt byrå for kreftforskning (International Agency for Research on Cancer, IARC) har fastslått at sveiserøyk og ultrafiolett stråling for sveising er kreftfremkallende for mennesker (gruppe 1). Ifølge IARC forårsaker sveiserøyk lungekreft, og positive assosiasjoner har blitt observert med kreft i nyrene. IARC har også fastslått at ultrafiolett stråling fra sveising fører til melanom i øyet. IARC identifiserer uthuling, hardlodding, kutting med kullbue eller plasmabue samt lodding som prosesser nært knyttet til sveising. Les og forstå produsentens instruksjoner, sikkerhetsdatablader og varselsetiketter før du bruker dette produktet.
Opplysninger om sannsynlige eksponeringsveier	
Innånding:	Innånding er den primære eksponeringsveien. I høye konsentrasjoner kan damper, gasser eller tåker irritere nese, svelg og slimhinner.
Hudkontakt:	Moderat hudirriterende ved langvarig eksponering.

Øyekontakt: VARMESTRÅLING (INFRARØD STRÅLING) fra flammer eller varmt metall kan skade øynene.

Inntak/svelging: Unngå svelging eller inntak – bruk hansker eller annet egnet personlig verneutstyr – vask hendene grundig etter bruk eller håndtering.

Symptomer som gjelder de fysiske, kjemiske og toksikologiske egenskapene

Innånding: Kortsiktig (akutt) overeksponering for røyk og gasser fra hardlodding eller lodding kan føre til ubehag som metallrøykfeber, svimmelhet, kvalme eller tørrhet i nese, hals eller øyne. Kan forverre eksisterende pusteproblemer (f.eks. astma, emfysem). Langvarig (kronisk) eksponering for røyk eller gasser fra hardlodding eller lodding kan føre til siderose (avleiring av jern i lungene), effekter på sentralnervesystemet, bronkitt og andre effekter på lungene. Produkter som inneholder bly eller kadmium gir ytterligere spesifikke helsefarer – se Del 2, 8 og 11 i dette sikkerhetsdatabladet.

11.1 Toksikologiske opplysninger

Akutt toksisitet (list opp alle mulige eksponeringsveier)

Svelging

Produkt: Ikke klassifisert
Spesifisert(e) stoff(er):
Kobber og / eller
kobberlegeringer og
forbindelser (for
eksempel Cu)

Hudkontakt

Produkt: Ikke klassifisert

Innånding

Produkt: Ikke klassifisert

Toksisitet ved gjentatt inntak

Produkt: Ikke klassifisert

Etsing/Irritasjon på Huden

Produkt: Ikke klassifisert

Alvorlig Øyeskade/Irritasjon

Produkt: Ikke klassifisert

Åndedrett- eller Hudsensibilisering

Produkt: Ikke klassifisert

Kreftfremkallende evne

Produkt: Lysbuestråler: Hudkreft er rapportert.

IARC. Monografier om evaluering av kreftfaren for mennesker:

Det er ikke funnet noen kreftfremkallende stoffer

Mutagenisitet på Kimceller

In vitro

Produkt: Ikke klassifisert

In vivo

Produkt: Ikke klassifisert

Reproduksjonstoksisitet

Produkt: Ikke klassifisert

Toksisitet for Bestemte Målorganer - Enkelt Eksponering

Produkt: Ikke klassifisert

Toksisitet for Bestemte Målorganer - Gjentatt Eksponering

Produkt: Ikke klassifisert

Aspirasjonsfare

Produkt: Ikke klassifisert

Symptomer som gjelder de fysiske, kjemiske og toksikologiske egenskapene under bruksvilkår

Ytterligere toksikologiinformasjon under bruksvilkårene:

Akutt toksisitet

Innånding

Spesifisert(e) stoff(er):

Karbondioksid	LC Lo (menneskelig, 5 min): 90000 ppm
Karbonmonoksid	LC 50 (Rotte, 4 h): 1300 ppm
Nitrogendioksid	LC 50 (Rotte, 4 h): 88 ppm
ozon	LC Lo (menneskelig, 30 min): 50 ppm

Andre virkninger:

Spesifisert(e) stoff(er):

Karbondioksid	asfyksi
Karbonmonoksid	Carboxyhemoglobinemia
Nitrogendioksid	Nedre luftveiene

Avsnitt 12: Økologiske opplysninger

12.1 Økotoksisitet

Akutt fare for vannmiljøet:

Fisk

Produkt: Ikke klassifisert

Spesifisert(e) stoff(er):

Kobber og / eller kobberlegeringer og forbindelser (for eksempel Cu)	LC 50 (Pimephales promelas, 96 h): 1,6 mg/l
Sølv	LC 50 (Oncorhynchus mykiss, 96 h): 0,013 mg/l
fosfor	LC 50 (Danio rerio, 96 h): 33,2 mg/l

Vannlevende, Virvelløse Dyr

Produkt: Ikke klassifisert

Spesifisert(e) stoff(er):

Kobber og / eller kobberlegeringer og forbindelser (for eksempel Cu)	EC50 (Vannloppe, 48 h): 0,102 mg/l
Sølv	LC 50 (Vannloppe, 48 h): 0,014 mg/l
fosfor	EC50 (Daphnia magna, 48 h): 10,5 mg/l

Kronisk fare for vannmiljøet:

Fisk

Produkt:	Ikke klassifisert

Vannlevende, Virvelløse Dyr

Produkt:	Ikke klassifisert

Toksisitet for vannlevende planter

Produkt:	Ikke klassifisert

Spesifisert(e) stoff(er):

Kobber og / eller kobberlegeringer og forbindelser (for eksempel Cu)	LC 50 (Grønnalger, 3 d): 0,0623 mg/l

12.2 Stabilitet og Nedbrytbarhet

Biologisk nedbryting

Produkt:	Data ikke tilgjengelig.

12.3 Potensial for Bioakkumulering

Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)

Produkt:	Data ikke tilgjengelig.

Spesifisert(e) stoff(er):

Kobber og / eller kobberlegeringer og forbindelser (for eksempel Cu)	Blue-green algae (Anacystis nidulans), Biokonsentrasjonsfaktor (BCF): 36,01 (Static)
fosfor	Diverse, Biokonsentrasjonsfaktor (BCF): 62.000 akvatisk sediment Eksperimentell resultat, Key studie

12.4 Mobilitet i Jord:	Data ikke tilgjengelig.

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurderinger:	Data ikke tilgjengelig.

12.6 Andre Skadelige Virkninger:	Data ikke tilgjengelig.

12.7 Ytterligere informasjon:	Data ikke tilgjengelig.

Avsnitt 13: Instrukser om deponering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Generelle opplysninger:	Dannelse av avfall bør unngås eller minimeres når det er mulig. Når det er mulig, skal resirkulering foregå på en miljøforsvarlig måte slik at regelverk

overholdes. Ikke gjenvinnbare produkter skal avhendes i samsvar med alle gjeldende amerikanske føderale, statlige, provinsielle og lokale krav.

Avhendingsanvisninger:

Ta hånd om dette kjemikaliet og dets emballasje og lever til godkjent avfallsbehandlingsanlegg.

Forurenset Emballasje:

Innhold/beholder leveres til et passende behandlings- og deponeringsanlegg i samsvar med gjeldende lover og forskrifter og med produktets karakter ved leveringen.

Avsnitt 14: Transportopplysninger

ADR

14.1 UN-nummer:	
14.2 Korrekt Transportnavn, UN:	NOT DG REGULATED
14.3 Transportfareklasse(r)	
Klasse:	NR
Etikett(er):	—
ADR-farenr.:	—
Tunnelrestriksjonskode:	
14.4 Emballasjegruppe:	—
Begrenset mengde	
Forventet mengde	
14.5 Marin pollutant	Nei

ADN

14.1 UN-nummer:	
14.2 Korrekt Transportnavn, UN:	NOT DG REGULATED
14.3 Transportfareklasse(r)	
Klasse:	NR
Etikett(er):	—
ADR-farenr.:	—
14.4 Emballasjegruppe:	—
Begrenset mengde	
Forventet mengde	
14.5 Marin pollutant	Nei

RID

14.1 UN-nummer:	
14.2 Korrekt Transportnavn, UN	NOT DG REGULATED
14.3 Transportfareklasse(r)	
Klasse:	NR
Etikett(er):	—
14.4 Emballasjegruppe:	—
14.5 Marin pollutant	Nei

IMDG

14.1 UN-nummer:	
14.2 Korrekt Transportnavn, UN:	NOT DG REGULATED
14.3 Transportfareklasse(r)	
Klasse:	NR
Etikett(er):	—
EmS No.:	

- 14.4 Emballasjegruppe: –
Begrenset mengde
Forventet mengde
14.5 Marin pollutant Nei

IATA

- 14.1 UN-nummer:
14.2 Korrekt teknisk navn: NOT DG REGULATED
14.3 Transportfareklasse(r):
Klasse: NR
Etikett(er): –
14.4 Emballasjegruppe: –
Kun lastefly :
Passasjer- og transportfly :
Begrenset mengde:
Forventet mengde
14.5 Marin pollutant Nei
Kun lastefly: Tillatt.

14.7 Transport i bulk, ifølge vedlegg II i MARPOL og IBC-koden: Ikke anvendelig

Opplysninger om bestemmelser

15.1 Sikkerhets-, helse- og miljøforskrifter/-lovverk som er spesifikke for stoffet eller blandingen:

EU-forskrifter

Forskrift (EU) nr. 2037/2000, Stoffer som nedbryter ozonlaget: ingen

Forskrift (EU) nr. 850/2004, Persistent, organisk forurensning: ingen

Forskrift (EU) nr. 689/2008, Import og eksport av farlige kjemikalier: ingen

Forskrift (EU) nr. 1907/2006 REACH annekst XIV, Stoffer som krever godkjenning, med endringer: ingen

Forskrift (EU) nr. 1907/2006 annekst XVII, Stoffer med restriksjoner på markedsføring og bruk:

Kjemisk navn	CAS-nr.	Konsentrasjon
fosfor	7723-14-0	1,0 - 10%

Direktiv 2004/37/EØF, Vern av arbeidstakerne mot fare ved å være utsatt for kreftfremkallende eller mutagene stoffer på arbeidsplassen.: ingen

Direktiv 92/85/EØF: Iverksetting av tiltak som forbedrer helse og sikkerhet på arbeidsplassen for gravide arbeidstakere og arbeidstakere som nylig har født eller som ammer: ingen

Direktiv 96/82/EF (Seveso III): Kontroll med farene for større ulykker med farlige stoffer:

Kjemisk navn	CAS-nr.	Konsentrasjon
fosfor	7723-14-0	1,0 - 10%

EUs forskrift nr. 166/2006 PRTR (Register over utslipp og transport av forurensende stoffer), vedlegg II: Forurensende stoffer:

Kjemisk navn	CAS-nr.	Konsentrasjon
Kobber og / eller kobberlegeringer og forbindelser (for eksempel Cu)	7440-50-8	80 - 90%

Direktiv 98/24/EF, Vern av arbeidstakernes helse og sikkerhet mot risiko i forbindelse med kjemisk agens på arbeidsplassen:

Kjemisk navn	CAS-nr.	Konsentrasjon
fosfor	7723-14-0	1,0 - 10%

Nasjonale forskrifter

Vannfareklasse (WGK): ikke-vannfare

INRS, Maladies Professionnelles, Table of Work-Related Illnesses (Tabell over yrkesrelaterte sykdommer)

Opplistet: 5
A

15.2 Vurdering av kjemisk sikkerhet:

Det er ikke utført kjemisk sikkerhetsvurdering.

Status, kjemikaliefortegnelse:

AICS:	Oppført i eller i overensstemmelse med stofflisten.
DSL:	Oppført i eller i overensstemmelse med stofflisten.
EU INV:	Oppført i eller i overensstemmelse med stofflisten.
ENCS (JP):	En eller flere komponenter er ikke oppført eller er unntatt fra oppføring.
IECSC:	Oppført i eller i overensstemmelse med stofflisten.
KECI (KR):	Oppført i eller i overensstemmelse med stofflisten.
NDSL:	En eller flere komponenter er ikke oppført eller er unntatt fra oppføring.
PICCS (PH):	Oppført i eller i overensstemmelse med stofflisten.
TSCA-Liste:	Oppført i eller i overensstemmelse med stofflisten.
NZIOC:	Oppført i eller i overensstemmelse med stofflisten.
ISHL (JP):	En eller flere komponenter er ikke oppført eller er unntatt fra oppføring.
PHARM (JP):	En eller flere komponenter er ikke oppført eller er unntatt fra oppføring.
INSQ:	Oppført i eller i overensstemmelse med stofflisten.
ONT INV:	Oppført i eller i overensstemmelse med stofflisten.
TCSI:	Oppført i eller i overensstemmelse med stofflisten.

Avsnitt 16: Andre opplysninger

Definisjoner:

Referanser

PBT: Persistent, bioakkumulerende og toksisk stoff.
vPvB: meget persistent og meget bioakkumulerende.

Referanser til litteratur og datakilder:

I samsvar med forskrift (EU) nr. 1907/2006 (REACH) artikkel 31, tillegg II med endringer.

Innholdet i H-setningene i avsnitt 2 og 3

H228 Brennbart fast stoff.

H400	Meget giftig for liv i vann.
H410	Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H412	Farlig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

ANDRE OPPLYSNINGER: Flere opplysninger kan fås på forespørsel.

Utgivelsesdato: 03.10.2018

Ansvarsfraskrivelse: Lincoln Electric Company oppfordrer alle sluttbrukere og mottakere av dette sikkerhetsdatabladet til å studere det nøye. Se også www.lincolnelectric.com/safety. Ta eventuelt kontakt en industrihygieniker eller en annen ekspert for å forstå denne informasjonen og ivareta miljøet og beskytte arbeidere mot potensielle farer forbundet med håndtering eller bruk av dette produktet. Denne informasjonen antas å være nøyaktig på revisjonsdatoen som vises ovenfor. Det gis imidlertid ingen garantier, hverken uttrykt eller underforstått. Fordi forholdene eller bruksmetodene er utenfor Lincoln Electric sin kontroll, påtar vi oss intet ansvar for følgen av bruk av dette produktet. Myndighetskrav kan endres og kan variere avhengig av sted. Det brukerens ansvar å overholde alle gjeldende amerikanske føderale, statlige, provinsielle og lokale lover og forskrifter.

© 2018 Lincoln Global, Inc. All Rights Reserved.

Tillegg til det utvidede sikkerhetsdatabladet (uSDB) Eksponeringsscenario:

Les og forstå "**Anbefalinger for eksponeringsscenarioer, risikohåndteringstiltak og for identifikasjon av driftsforhold for sikker sveising av metaller, legeringer og metalliske artikler**", som er tilgjengelig fra din leverandør og på <http://european-welding.org/health-safety>.

Sveising/slagloddning produserer røyk som påvirker helse og miljø. Røyken er en variert blanding av luftbårne gasser og fine partikler som, hvis de inhaleres eller svelges, utgjør en helsefare. Graden av risiko vil avhenge av røykens sammensetning, konsentrasjon og varigheten av eksponeringen. Røykens sammensetning avhenger av materialet som bearbeides, prosessen og forbruksartiklene som brukes, belegg på arbeidsstykket, som f.eks. maling, galvanisering, metallisering, olje eller forurensninger fra rengjørings- eller avfettingsarbeid. En systematisk tilnærmingstype til evaluering av eksponeringen er påkrevd, og man må ta hensyn til de spesielle forholdene for operatøren og andre personer som kan bli eksponert.

I forhold til utslipp av røyk under sveising, slagloddning eller skjæring av metall, anbefales det å (1) sørge for risikohåndteringstiltak ved å bruke generell informasjon og retningslinjer som er gitt i denne veiledningen for sikker bruk, og (2) bruke informasjonen som er gitt i sikkerhetsdatabladene som er utstedt i overensstemmelse med REACH, av produsenten av substansene, produsenten av legeringer eller produsenten av forbruksartikler for sveising.

Arbeidsgiveren skal sørge for at risikoen fra sveiserøyk i forhold til operatørens sikkerhet og helse, elimineres eller reduseres til et minimum. Følgende prinsipper skal følges:

- 1- Velg relevante prosess/materiale-kombinasjoner med laveste klasse når det er mulig.
- 2- Planlegg sveiseprosesser med laves mulige utslippsparametere.
- 3- Bruk relevante kollektive beskyttelsestiltak i samsvar med nummeret på klassen. Generelt tas det hensyn til bruk av personlig verneutstyr etter at alle andre tiltak er satt inn.
- 4- Bruk relevant personlig verneutstyr i overensstemmelse med arbeidssyklusen.

I tillegg må overholdelse av de nasjonale forskriftene for eksponering til sveiserøyk for sveisere og annet personell verifiseres.